

İlk çağlardan bu yana insanlığın en temel sorunu olan açlık, ne yazık ki üçüncü bin yıla yaklaşırken de insanlığı tehdit etmekte, hızla artan dünya nüfusu doğal kaynakların tükenmesine neden olmakta ve bütün teknolojik gelişmelere rağmen açlık tehdidi hala sürmektedir. Açlık bugünü ve geleceği tehdit eden ciddi bir sorundur. Dünya nüfusunun önemli bir kısmı bu sorunla yıllardır karşı karşıyadır. Açlık, insanlığın uykusunu kaçıran olgulardan biridir. Dünyanın hiç de azımsanmayacak büyük bir kesimi açlık, yoksulluk, sağlıksız koşullar gibi problemlerle karşı karşıyadır. Dünya ve özellikle insan hakları ihlalini olmaz yerlerde arayan “gelişmiş ülkeler”, insanın yaşamı için en temel hakkı olan gıdaya ulaşma hakkı ve açlıkla mücadelede duyarsız kalmaya devam ettikçe problem daha da büyümektedir. Çünkü gelişen dünyanın ve kullandıkları yüksek teknolojinin hedefi, açlığı önlemek değil, silaha yatırım yapmak, savaş alanları açmak ve ürettiği gıdayı silah olarak kullanmaktır.

İşte 6 milyar nüfuslu, küreselleşmeye çalışan koca dünyanın tüyleri ürperten utanç tablosu; yeterli gıda tüketimi olanağı bulamayan insan sayısı 200 milyonu beş yaşın altındaki çocuklar olmak üzere 840 milyon, yoksulluk sınırının altında yaşayan insan sayısı 2 milyar, güvenli su tüketim olanağı bulamayan insan sayısı 1,2 milyar, sağlık hizmetinden yararlanamayan insan sayısı 800 milyondur. Sadece ölmeyecek kadar karın doyurmak yetmemektedir. İnsanın hayatını anlamlı kılacak ekonomik, siyasi, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılabilmesi, üretebilmesi ve değer yaratabilmesi sağlıklı olmasına, sağlıklı olması da iyi beslenebilmesine bağlıdır.

Aslında, israf edilmeden kullanılması halinde, yeryüzünün kaynakları bugünkü dünya nüfusundan çok daha fazlasını beslemeye yeterlidir. Sanayi devriminden sonra ortaya çıkan gelişmeler; tarımda makineleşme, gübreleme, ilaçlama ve sulama imkanlarının gelişmesi gibi nedenlerle tarımsal üretimdeki verimlilik inanılmaz ölçülerde artmıştır. Yeryüzünde tarıma elverişli topraklar sınırlı olmasına rağmen, verimlilik artışları sayesinde birim araziden elde edilen ürün miktarı büyük oranda artırılabilir. Buna son zamanlarda gen mühendisliği alanında kaydedilen gelişmeler de eklendiğinde, aslında mevcut teknolojik olanaklar çerçevesinde yeryüzünde açlık diye bir sorunun olmaması gerekir. Oysa bugün yeryüzünün birçok bölgesi için böyle bir sorun vardır ve geleceğe ilişkin beklentiler son zamanlarda giderek umutları karartmaktadır.

Dünyada açlık sorununun giderek derinleşmesinin ve bu konudaki endişelerin artmasının en önemli iki nedeni, küresel iklim değişikliğine bağlı olarak artan kuraklık ve bölgesel anlaşmazlıklardan doğan çatışmalardır. Dünyada açlıktan en çok etkilenen ülkelerin dörtte üçü savaşların tahrip ettiği ülkelerdir. İnsanoğlunun hemcinsleriyle geçinememesi ve saldırgan-tahripkar ideolojilerin peşine takılarak komşularıyla kavgaya girişmesi, birçok başka maliyeti yanında, açlık sorununu da kronik hale getirmektedir. Daha özelde, az gelişmiş

lkelerdeki gıda üretimi yetersizliği, bir yandan doğal gelir kaynaklarının yetersizliğine ve iklim koşullarının elverişsizliğine, öte yandan da nüfus yoğunluğuna bağlanmaktadır. Ancak bu satırların yazarına göre, nüfus yoğunluğunun açlık nedeni olması sadece bir yanılığdan ibarettir. Açlığın nedeni, çocuklarımızı iyi bir eğitim ve terbiye ile yetiştirip nitelikli eleman haline getiremememiz, sahip olduğumuz zaman, enerji, para, sermaye, emek ve toprak gibi kıt kaynaklarımızı çekişme, çatışma, kavga ve savaşlarda heba etmemizdir.

Açlık sorununun boyutları

Açlık ve yoksulluk sorunu dünyada daha yoğun olarak kırsal yörelerde gözlemlenen bir sorundur. Yapılan araştırmalar günümüzde dünya nüfusunun yarısının günde 2 dolardan, 1,5 milyar insanın ise günde 1 dolardan daha az bir gelirle yaşadığına işaret etmektedir. Dünya genelinde açlık çeken 800 milyonu aşkın insanın %80'ini, gelişmekte olan ülkelerin kırsal yörelerinde yaşayanlar oluşturmaktadır. Dünyada her yıl 11 milyon kişinin açlık veya yetersiz beslenme yüzünden öldüğü tahmin edilmektedir. 300 milyonu ocuk olmak üzere, 800 milyon açlığa maruz insanın 203 milyonu Sahra Altı Afrika'da, 519 milyonu Asya ve Pasifik'te (221 milyonu Hindistan'da, 142 milyonu in'de), 53 milyonu Latin Amerika ve Karayipler'de, 33 milyonu ise Yakın Doğu ve Kuzey Afrika'da yaşamaktadır.

Esasen yapılacak küçük bir fedakarlıkla açlık sorununu büyük ölçüde hafifletmek mümkün görünmektedir. BM Gıda ve Tarım rgt (FAO), 2015 yılına kadar dünyada açlık çeken kişi sayısını yarı yarıya azaltarak bugünkü 800 milyondan 400 milyona indirmek için, 24 milyar dolara ihtiyaç olduğunu bildirmiştir. Bu rakam her yıl silahlanmaya harcanan yüzlerce milyar doların yanında "devede kulak" mesabesinde-dir. Dünya Gıda Programı (WFP), küresel sağlık ve refaha en önemli tehdidi oluşturan "yoksulluk ve açlık" olgusuna karşı, tamamen gönüllülük esasına göre çalışarak mücadele eden; doğal afetler, iç savaşlar veya sınır çatışmaları gibi nedenlerle ani açlığa maruz kalan halk kitlelerine gıda yardımı sağlayan, bu alanda dünyadaki en büyük yardım örgütüdür. Bunların dışında, FAO, Dünya Sağlık rgt (WHO) ve BM Eğitim, Bilim ve Kültür rgt (UNESCO) teknik yardımda bulunmakta, Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) yatırım projelerine yardım etmektedir

Türkiye’ de açlık

Bugün ülkemizde açlık sorunu yaşanmamasına rağmen dengesiz ve yetersiz beslenme halkımızı tehdit etmektedir. Ülkemizde yeterli miktarda gıdaya ulaşamayan insan sayısının 13 milyon dolayında olduğu ifade edilmektedir. Halen yaklaşık 6,5 milyon kişi proteinsiz, 10 milyon kişide düşük kalorili gıdalarla beslenmektedir. Çünkü Türkiye’de temel besin ekmek ve diğer tahıl ürünleridir. Ülkemizde son 10 yılda nüfus % 18 oranında artarken, tarımsal üretim % 12 artmıştır. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de açlık ve yetersiz beslenme sorununun temel sebebi nüfus artışı değildir. Sürdürülebilir gıda güvencesi, bütün insanların hakkıdır.

Yoksulluk ve açlık sorunu ülkemizde de belli ölçülerde hissedilen bir sorundur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılmış olan Yoksulluk Araştırması’nın sonuçlarına göre, Türkiye’de yoksulluk sınırının altında yaşayan nüfus oranı %17,8’dir. 2006 yılında Türkiye’de fertlerin yaklaşık %0,74’ü (539 bin kişi) sadece gıda harcamalarını içeren “açlık” sınırının, %17,8’i (12.9 milyon kişi) ise gıda ve gıda dışı harcamaları içeren “yoksulluk” sınırının altında yaşamaktadır. Sevindirici bir husus, satın alma gücü paritesine göre, Türkiye’de günlük harcaması -dünyada açlık sınırı kabul edilen- 1 doların altında kalan fert bulunmamaktadır. Aynı araştırmaya göre, 2002 yılında %1,35 olarak tahmin edilen açlık sınırının altında yaşayan fert oranı, son yıllarda yaşanan ekonomik iyileşmeye paralel bir seyir izleyerek, 2006 yılında %0,74’e, yoksul fert oranı da aynı dönemde %27’den %17,8’e düşmüştür. Kırsal yörelerde yoksulluk oranı, beklendiği üzere, kentlerden belirgin ölçüde yüksektir. 2006’da kırsal kesimde yoksulluk oranı %32 iken, kentsel yerlerde aynı oran %9,3 olarak hesaplanmıştır. Hane halkında yaşayan birey sayısı arttıkça yoksulluk oranının da yükseldiği gözlenmiştir.

Sorunun çözümüne yönelik öneriler

Açlık, insanoğlunun başına gelebilecek en büyük felaketlerden biridir; bundan dolayı atalarımız, “Allah kimseyi açlıkla terbiye etmesin.” duasını dillerinden düşürmemişlerdir. Açlığın yol açtığı sorunlar sayılamayacak kadar çoktur: hastalıklar, ölümler, iş gücü ve üretim kaybı, verimsizlik, zihinsel gelişim sorunları, ruhsal çöküntü, suç işleme ve şiddet kullanma eğiliminin artması bunlardan bazılarıdır. Açlık sorununu çözememiş bir toplumun sosyal huzurunu sağlaması, kalkınma yolunda hızla ilerlemesi, uluslararası alanda kendi menfaatlerini gözeterek politikalar izleyebilmesi mümkün değildir. O halde barış ve huzur içinde bir dünya ortaya koyabilmenin ön koşullarından biri de açlık sorununun çözülmesidir.

Artan nüfus ve yeryüzünde tarıma elverişli toprakların sınırlı oluşu gibi faktörler dikkate alındığında, açlık sorununun çözümü için son zamanlarda önerilen çıkış yollarının başında bio-teknoloji gelmektedir. Bio-teknolojik yöntemlerle, kendi türü dışındaki bir türden gen aktarılarak belirli özellikleri değiştirilmiş bitki, hayvan ya da mikroorganizmalara genel olarak Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) adı verilmektedir.

Gen teknolojilerinin dünyanın hızla artan nüfusunun açlık problemine çözüm olacağı gerekçesiyle, ABD başta olmak üzere bazı ülkeler GDO’lu tarımın yaygınlaşmasını desteklemekte, bazı ülkeler ise GDO’nun yan etkilerini düşünerek buna karşı çıkmaktadır. Bio-teknolojinin günümüzde en çok kullanıldığı alanlardan biri bitki ıslahı olup, transgenik tohum kullanılarak sırasıyla en çok mısır, soya, pamuk ve kanola üretilmektedir.

Açlık sorununun çözümü de, öteki tüm sorunlarda olduğu gibi, nedenlerin ortadan kaldırılmasına bağlıdır. Sorunun nedenleri arasında küresel ısınmaya bağlı iklim değişikliği ve kuraklık gibi, mücadele etmesi kolay olmayan, tek tek ülkelerin gücünü aşan, uluslararası kolektif çabalar gerektiren sorunlar olduğu kadar; kabile savaşları, iç çatışmalar, ülkeler arası savaşlar, kaynak israfı, silahlanma yarışı, iç kapanma ve korumacılık politikaları gibi nispeten daha kolay çözüm bulunabilir meseleler de bulunmaktadır.

Belirli bölgelerde kuraklığa neden olduğu için tarımsal üretimde düşüşlere yol açan küresel ısınma sorunuyla mücadele bağlamında, uluslararası iş birliği şart olup, Kyoto Protokolü dahil, sera etkisi yaratan gazların salınımını sınırlayan tedbirler titizlikle uygulanmalıdır. Bunun yanı sıra, ülke içi ve ülkeler arası savaşları en aza indirecek barışçı, özgürlükçü, hoşgörülü, dışa açılmacı, serbest ticaretçi ve komşularıyla iyi geçinmeyi ve uluslararası iş birliğini öğütleyen siyasi, iktisadi, dini, ahlaki, kültürel değerler ve öğretiler üzerinde ısrarla durulmalı, yeni nesiller daha barışçı bir dünya idealine dayalı yeni bir zihniyetle yetiştirilmelidir.

**DÜNYADA VE
TÜRKİYE'DE
AÇLIK SORUNU**